

LINKS EXTREMISME

Communistische Partij Nederland (C.P.N.)

Zoals reeds in het voorgaande overzicht werd gemeld was alle partij-activiteit vóór 21 April afgestemd op de op die datum gehouden verkiezingen voor de Provinciale Staten.

Vastgesteld kon worden, dat het de partijleiding veel moeite en hoofdbrekens heeft gekost de partijgenoten ook in dit verband tot activiteit te brengen. Ook nu weer kwam het verrichten van de partijwerkzaamheden vrijwel uitsluitend neer op de schouders van de bekende, slechts weinig in aantal zijnde actieve figuren. Veraningen, aansporingen noch boete-predicaties of dondertoespraken van de leiders aan het adres van de in-actieven konden daarin verandering brengen.

In dit licht bezien lijkt de tevredenheidsverklaring van het Partijbestuur over de uitleg van de verkiezingen niet geveinsd. Deze tevredenheid strekte zich echter niet uit over de partijdistricten Amsterdam en Zandam, waar met een niet onbeduidende teruggang genoegzaam moest worden genomen. Dat de leiding reeds vóór de verkiezingen over de gang van zaken in Amsterdam niet gerust was, blijkt uit een oekase van Paul de Groot van eind Maart 1954, waarbij bepaald werd, dat alle vrijgestelden, die buiten Amsterdam woonden, maar wel hun werk in de stad hadden, aan de verkiezingswerkzaamheden voor de partij daar ter plaatse moesten deelnemen. Omstreeks dieselde tijd werd ook Harry Verhey aangewezen als de secretaris van het district Amsterdam.

Op last van het Partijbestuur werden na de verkiezingen in alle 17 districten kadervergaderingen gehouden, waarin de verkiezingsuitslag moest worden besproken en geanalyseerd. Vastgesteld kon worden, dat vele functionarissen de mening van het Partijbestuur, dat de leuze "eenheid tegen Rome" juist en een goede weergave van de partijlijn was geweest, niet onderschreven. De opposanten, die van oordeel waren dat de leuze bij grote celen van de bevolking de indruk moest wekken, dat de partij zich tegen het Catholicisme in het algemeen keerde, werd echter de mond gesnoerd met de beschuldiging van afwijking, althans van niet begrijpen van de partijlijn. En ingesteld onderzoek naar de oorzaken van de groei van het aantal C.P.N.-stemmen in sommige gemeenten bleef zonder positief resultaat.

Vastgesteld kon wel worden, dat de partij er niet in slaagde vorderingen van enige betekenis te maken op de weg naar "eenheid van actie" van de arbeidersklasse. Maar streven blijft echter onveranderd op dat doel gericht.

Bij monde van Paul de Groot verklaarde de partij zich bereid elke regering te ondersteunen welke een andere buitenlandse koers zou varen en het Nederlandse en niet het Amerikaanse belang zou laten spreken. Italiaanse en Franse communistische leiders legden vóór hem op hun land betrekking hebbende verklaringen in dezelfde geest af.

Uit de verkregen gegevens over de agitatie voor handhaving van de 5e Mei als nationale feestdag bleek, dat de C.F.N. de viering van deze dag vooral van belang achtte om de anti-Duitse gevoelens levendig te houden, zulks ter ondersteuning van de strijd tegen de E.D.G. Op gezag van de partijleiding moest echter in elk geval getracht worden te voorkomen, dat de tegenstanders de herdenking van de bevrijding als een communistische aangelegenheid zouden kunnen doodverven. Elke partij-activiteit moest op die dag achterwege blijven.

In de strijd tegen de E.D.G. viel overigens na de verkiezingen geen opleving te constateren. De naar aanleiding van destijds binnengekomen aanwijzingen gewekte verwachting, dat de partij na de verkiezingen in bijzonder sterke mate zou ageren tegen de vestiging van Amerikaanse vliegbases in ons land, ging vooralsnog niet in vervulling. Blijkbaar is men tot de overtuiging gekomen, dat deze zaak buiten de belangstelling van de arbeiders staat. Een uitslating van Harry Verhey duidt althans in deze richting.

Er kon worden vastgesteld, dat bij de partijleiding een sterke vrees bestond en bestaat, dat de partijgenoten na de verkiezingen in een toestand van lethargie zouden vervallen.

In het bedrijfs- en buurtwerk is reeds een teruggang waar te nemen. Als voornaamste onderwerp voor agitatie geldt thans: vermindering van de huren der "krot"-woningen.

Ter stimulering van de leden worden in districten en onderdistricten regelmatig kadervergaderingen belegd, waarin door de leidende figuren gewezen wordt op de gunstige perspectieven, welke de ontwikkeling van de internationale toestand ook aan de Nederlandse partij biedt. Daarnaast wordt gewezen op de noodzakelijkheid de positie van "De Waarheid" te versterken, het ledental van de partij te vergroten en het komende Jaarheid-zomerfeest te doen slagen.

De financiële campagne van het politieke seizoen 1953/1954 had een bedrag van f 200.000,— moeten opleveren. Vastgesteld kon worden, dat f 50.000,— hiervan bestemd was voor het dagblad "De Waarheid", o.a. ten behoeve van de verschijning van het maandagochtendblad "Nieuws en Sport", f 50.000,— voor de partij (vrijgestelden) ingevolge congresbesluit van 1952 en tenslotte f 100.000,— voor het verkiezingsfonds 1954. In het algemeen moesten de districten 65% van de opbrengst van de hun opgedragen taak afdragen aan het centrale fonds. Uitzonderingen waren gemaakt voor Amsterdam (5%), Utrecht (40%) en Zeeland (51%). Het resterende bedrag kon en de districten voor eigen verkiezingskosten aanwenden. Blijkens de beschikbaar gekomen gegevens verliep de inzameling van de gelden voor het verkiezingsfonds vrij laag. Geconstateerd kon worden, dat op 27-4-1954, zes dagen na de verkiezingen, nog + f 45.000,— moest verantwoord worden, waarvan ten behoeve van de centrale kas f 35.000,—. Op dat moment had deze kas pas een bedrag van f 25.000,— ontvangen.

Terzake staat evenwel nog geen eindverantwoording ter beschikking. Waarschijnlijk zal de C.F.N. gewoontegetroou in het volgende kwartaal in haar dagblad een serieuze verantwoording publiceren.

Het 8e Waarheid-zomerfeest (29-8-1954) dat de laatste jaren steeds werd benut als start voor financiële campagnes, abonné-werfacties en acties voor ledenwerving van de partij, zal ook nu weer in dit opzicht van zich doen spreken. Reeds werd de partij aan het werk gezet om "niet met lege handen" op het zomerfeest te komen (5000 nieuwe abonné's en f 25.000,— voor "de waarheid"). Naar verluidt zal op het feest zelf aan de partijgenoten gevraagd worden zich in te spannen om in de naaste toekomst een bedrag van f 200.000,— bijeen te brengen.

Mantelorganisaties

Communistische Vakbeweging. In de afgelopen periode werden berichten ontvangen welke er op wijzen, dat de N.V.C. zijn internationale contacten niet verwaarloost. Gebleken is n.l. dat zij vertegenwoordigd was onderscheidenlijk op de onder auspiciën van de I.S.A.-Transport-, Haven en Visserij-arbeiders te Straatsburg gehouden conferentie (Maart '54), op de onder auspiciën van het N.V.V. tegen de N.B.G. gehouden bijeenkomst van "Europese arbeiders" te Berlijn (Juni '54), op het Congres van Russische vakbonden te Moskou (Juni '54), alsmede op het tweede congres van I.S.A./Metaal te Lening (Juli '54).

Landacht heeft ook getrokken een uitspraak van het Witvoarend Bureau van het N.V.V. tijdens de zitting in Maart j.l. gehouden, n.l. dat de banden met de nationale vakbonden nauwer moeten worden aangehaald. Typerend is in dit verband geacht de bijwoning door een N.V.V.-bestuurder van een congres van de N.V.C.-bedrijfsbond.

De activiteit van de N.V.C. in het nationale vlak, met name in de bedrijven, was niet gering. In verschillende gevallen bewerkstelligde deze activiteit korte stakingsacties o.m. bij de vakgroep van classificateurs te Welsen, de Draka te Amsterdam, de Ima, Van den Bergh's Jurgens alsmede in de haven van Rotterdam. Over het algemeen heerste in deze bedrijven reeds ontevredenheid onder de werknemers over een loon- of werktijdsangelegenheid, waarvan de N.V.C. gebruik heeft gemaakt voor agitatie met als gevolg de genoemde resultaten. Bij het snel verlopen der stakingsacties speelden ook de onvoldoende financiële middelen van de N.V.C. een rol.

De van communistische zijde gepropageerde "eenheid-van-actie"-politiek liep in de haven van Rotterdam voor wat betreft de samenwerking met het N.V.B. op een fiasco uit. De N.V.C. kreeg een goed aangrijpingspunt in het aftreden van het N.V.V. uit de Raad van Vakcentrales, welk feit ook ijverig wordt benut om te trachten gezamenlijk met het N.V.V. op te treden. De N.V.C. is er op uit om op deze wijze een "bolwerk" te vormen tegen de "reactionnaire" krachten in de confessionele vakbonden. Publiciteit wordt daarbij zoveel mogelijk gezocht. Aangekondigd werd dat in verband met deze veranmerde tactiek het N.V.C.-orgaan "Stem uit de Vakbeweging", ten minste staande van het infiltratie- en oppositielwerk in de Uniebonden, werd opgeheven; als de ware reden kon worden vastgesteld, dat de N.V.C.-leiding gezien de diverse resultaten van dit orgaan, de verdere exploitatie niet verantwoord achtte.

De bestudering van ontvangen berichten omtrent de interne organisatie van de N.V.C. hebben doen zien, dat het gepropageerde welvaartsplan, dat mede is gericht op productieverhoging, misverstand onder de N.V.C.-aanhangers heeft verwekt. Tijdens de op 11 April j.l. gehouden kaderconferentie is daarom met nadruk erop gewezen, dat de door de N.V.C. voorgestane productieverhoging niet ten koste mag gaan van de arbeiders (verhoging van de werktijden, invoering van werkclassificaties e.d.) maar moet worden verkregen door nieuwe kapitaalsinvestering.

Een opvallend verschijnsel dat omtrent de organisatie van de N.V.C. kon worden geconstateerd is de vrees dat partijgenoten die voornamelijk of uitsluitend in de N.V.C. een andere mentaliteit gaan krijgen. Getracht zal daarom worden de partijbanden met N.V.C.-functionarissen te verstevigen, mede met het oog op een beter verstaan en een betere uitvoering van C.P.N.-directieven voor de communistische vakbeweging.

Overige Mantelorganisaties

Vereniging "Nederland-U.S.S.R.". De aandacht aan deze vereniging in de afgelopen maanden besteed heeft niet de indruk gevestigd, dat de vertegenwoordigers van de D.S.K.B., de Sowjet-Russische organisatie ter bevordering van de culturele relaties met het buitenland, hier te lande bij zijn activiteit in het bijzonder de vereniging Nederland-U.S.S.R. inschakelt. Integendeel is juist gebleken, dat de verschillende Russische cultuuruitingen, waarmede het Nederlandse publiek thans meer dan voorheen in aanraking komt, langs de normale kanalen worden gebracht, teneinde elke associatie met politieke propaganda te camoufleren. In de programma's van de openbare bioscopen zijn de laatste tijd verschillende Sowjet-films aangetroffen. Bericht werd voorts ontvangen, dat in het najaar een tweetal Russische misici Nederland zal bezoeken. Ook de overkomst van een aantal sportgroepen staat op het programma, zonder dat -althans officieel- de Vereniging Nederland-U.S.S.R. terzake medewerking verleent. Zij bleek in haar activiteit te hebbe betrokken het stimuleren van bezoek aan de Sowjet-Unie door de vorming van kleine homogene reisgezelschappen.

Gebleken is, dat de uitbreiding welke het ledenaantal van de Vereniging door krachtige werfacties heeft gevonden, sedert kort tot stilstand is gekomen.

Bekend werd dat de oplage van het verenigingsorgaan Nederland-U.S.S.R. de laatste maanden met meer dan 1000 exemplaren is teruggelopen.

Nederlandse Vrouwenbeweging (N.V.B.). In de afgelopen maanden trad zo mogelijk nog duidelijker aan het licht het verschijnsel om het communistische vredesfront te verbreden en te verlevendigen met behulp van de Nederlandse Vrouwenbeweging, ditmaal aangepast aan besluiten door de communistische Internationale Democratische Vrouwenfederatie medio Januari 1954 te Genève genomen.

Een opvallende toenadering kon worden geconstateerd tot de Duitse zusterorganisatie van de N.V.B., de "Demokratische Frauenbund Deutschlands" (D.F.D.). Een aantal afgevaardigden ging naar Oost- en West-Duitsland, om daar op bijeenkomsten van de D.F.D. te spreken over "de resultaten van de strijd voor de vrede", welke bezoeken gereciprocieerd werden door een delegatie van 35 vrouwen uit Hagen (West-Duitsland) aan de N.V.B., afdeling Haarlem. Te Parijs had een internationale vrouwenbijeenkomst plaats, waarbij -volgens Franse communistische persberichten- vertegenwoordigers uit de zes N.D.G.-landen alsmede uit Engeland aanwezig waren.

De waargenomen voorbereidingen om te komen tot de oprichting van een nieuwe communistische mantelorganisatie onder de naam "Vrouwenliga voor de Vrede" hebben nog niet tot resultaten geleid.

Uit deze poging blijkt, dat de communisten waarde blijven hechten aan dit soort organisaties, welke immer (nieuwe) mogelijkheden kunnen opleveren om andersdenkenden in de communistische invloedssfeer te trekken.

Overigens vertoonde de N.V.B. haar gebruikelijke vergaderactiviteit. Aandacht trok hier enkel de jaarlijkse N.V.B.-landdag te Beekbergen (Jan. '54) met ± 900 deelnemers.

Jeugdorganisaties. De communistische jeugdorganisaties bleken in de afgelopen periode er op uit te zijn hun aantrekkingskracht ook voor niet-communistische jongeren te verhogen door het organiseren van sportgebeurtenissen en ontspanningskampen, waarbij bereidheid bestond om zo nodig ten koste van de politieke scholing success te boeken.

Geconstateerd kon worden dat bedoelde organisaties in deze opzet in zekere mate zijn geslaagd. De Paaskampen van het A.B.J.V., gehouden op zeven verschillende plaatsen in Nederland, alsook het Pinksterfestivalkamp te Hulshorst trokken vrij veel belangstelling. De Paaskampen werden in totaal door ± 800 personen bezocht, terwijl te Hulshorst zich meer dan 1000 jongeren verzamelden.

Voor wat betreft de uitgeoefende aantrekkingskracht buiten de communistische kring werd bericht ontvangen omtrent de deelneming van een ploeg middelbare scholieren aan het Paastournooi van de O.P.B.J. te Amsterdam. Deze zelfde ploeg zal binnenkort ook deelnemen aan de IIIe Universitaire zomerspelen te Boedapest, georganiseerd door de communistische I.U.S. (International Union of Students).

Gebleken is verder, dat ook de communistische jeugdorganisaties geen verstek hebben laten gaan in de steunverlening aan de (internationale) communistische vredesbeweging. Een kleine delegatie nam deel aan de te Berlijn gehouden "Europese Jeugdconferentie tegen de N.D.G." (Mei 1954) waar besloten is een internationaal jeugdcomité te vormen ter coördinatie van de acties tegen de N.D.G. in de verschillende landen.

In de elfde vorm werd -op uitnodiging van de Freie Deutsche Jugend- voorts door het A.N.J.V. deelgenomen aan het 2e "Duitslandtreffen" in Oost-Berlijn (Juni 1954), een bijeenkomst van communistische jongeren uit de Bondsrepubliek en Oost-Duitsland.

Vredesbeweging. De in de laatste maanden verkregen berichten hebben de indruk gevestigd, dat de flexibele communistische vredesbeweging een afwachtende houding aanneemt omtrent de keus van agitatie-object waarop bij de toekomstige propaganda het accent moet worden gelegd.

De internationale Vredesbeweging bleek zich onverwacht bezig te hebben gehouden met de organisatie van een internationale conferentie te Stockholm (19-25 Juni), voor internationale ontspanning, welke ten doel had de te eng gevoelde kring van "vredesaanhangers" uit te breiden, waarbij -volgens het gebruikelijke recept- alles gedaan is om de communistische achtergrond te camoufleren. De voorbereidingen werden zeer in het geheim getroffen. Een voorbereidend bureau was in Parijs opgericht. De communistische pers maakte van de voorbereidingen in het geheel geen melding. Deelneming van Nederlanders kon niet worden vastgesteld.

Voornemens zijn bekend geworden tot het beleggen van een soortgelijke bijeenkomst in 1955.

Geheel in de lijn van de gesignaleerde houding van afwachting is van de Wereldvredeeraad weinig activiteit uitgegaan. Van zijn zitting in Mei te Berlijn nam een voorafstaand Nederlandse communist deel. Deze zitting resulteerde in een oproep tot het uitvaardigen van een verbod voor het experimenteren met en het gebruiken van waterstof- en atoombomben, e.e.a. kennelijk in samenhang met de conferentie te Geneve, om zoals het in een resolutie heette, door de druk van de wereldopinie de conferentie te doen slagen en de A.D.G. te verwerpen.

De A.D.G. zal ook in de naaste toekomst wel als voornaamste propaganda-onderwerp in de waarneming vallen.

Het aandacht zal de door de Wereldvredeeraad voor September a.s. aangekondigde Wereldvredeeweek worden gevolgd, omdat verwacht mag worden dat dan zal blijken welke koers de Vredesbeweging zal varen.

Overig links-extremisme

Derde Weg. Geconstateerd werd, dat de Vredesbeweging "De Derde Weg" in sterker mate dan tevoren tracht internationale contacten te leggen, waarbij de bedoeling voorligt al diegenen, die de derde weg-gedachte zijn toegedaan, op internationaal niveau bijeen te brengen.

Het besluit van de beweging tot deelname aan een internationaal congres van de "War Resisters International", dat van 25 Juli tot 3 Augustus 1954 te Parijs zal worden gehouden, kan als een uitvloeisel van hogergezond streven worden gezien.

Den tweede verschijnsel is de samenwerking met antimilitaristische groeperingen zoals "Kerk en Vrede".

Van de Kortelings gevormde "Onafhankelijke Contactcommissie voor Vredeswerk", waarin "De Derde Weg" samenwerkt o.m. met de Socialistische Unie en het "Onafhankelijk Verbond van Bedrijfsorganisaties" (O.V.B.) werd in de afgelopen maanden enkel geringe activiteit waargenomen. Pamfletten werden verspreid te Rotterdam als protest tegen de parade aldaar op Koninginnedag.

Ive Internationale. Het is gebleken dat in kringen van de 4e Internationale het conflict tussen voor- en tegenstanders van de thans gevolgde tactiek van illegaal ageren in de massabeweging der arbeiders, nog steeds niet is geëindigd. De Nederlandse sectie (de R.C.P.), die een volledig onbelangrijke groep vormt, heeft de zijde der voorstanders gekozen. Merkbaar resultaat hebben de pogingen, die deze partij inverband hiermede aanwendt tot beïnvloeding van de P.v.d.A. en N.V.V. in frotzkistische zin, tot dusver niet behaald.

Anarchisme. Kennis werd genomen van een bericht omtrent de oprichting van een Anarchistische Internationale (ook genoemd "De Internationale van het vrije Communisme"). De zetel is gevestigd in Zürich. Het Landelijk Comité van de Federatie van Anarchisten in Nederland, een kleine groepering van z.g. "vrije socialisten", heeft adhesie betuigd met de oprichting.

RECHTS EXTREMISME

Nationaal Europese Sociale Beweging (N.E.S.B.)

Geconstateerd werd, dat de N.E.S.B. in de afgelopen maanden naar buiten weinig activiteit ontplooidde.

Pogingen daartoe liepen meestal op een mislukking uit, zowel door moeilijkheden ondervonden bij de verkrijging van vergaderplaats als door gebrek aan belangstelling van de zijde van het publiek.

Een bijeenkomst in Den Haag kon b.v. geen doorgang vinden omdat -mede door inmenging van de C.I.S.- de eigenaar van de gehuurde lokaliteit op het laatste ogenblik weigerde om deze beschikbaar te stellen.

De colportage met het blad "Alarm" leverde geen resultaat op en is inmiddels gestaakt.

De interne activiteit beperkte zich tot het houden van kadercursussen te Amsterdam en Den Haag onder leiding van Van Nieuwen.

De bekende assistent-werkleider van de N.E.S.B., Mr. Olthuis, wiens paspoort is ingetrokken, werd in Zweden gesignaleerd, aangehouden en teruggeleid naar de Nederlandse grens.

Stichting Oud-Politieke Delinquenten (S.O.F.D.)

Ook van de S.O.F.D. werd in de laatste tijd weinig activiteit waargenomen.

Grote tegenstellingen bleken nog te bestaan tussen de Haagse Afdeling en het Hoofdbestuur, waarbij gesproken kan worden van een openlijke breuk.

Vernomen werd, dat de nog in functie zijnde leden van dit Hoofdbestuur het voornemen koesterden om de Stichting per 1 Juli j.l. op te heffen. Dit is evenwel niet gebeurd.

Stichting "Alle hulp aan Ambon"

Kennis werd genomen van de stichtingsacte van deze nieuwe organisatie, welke tot dusverre enkel van maar zeer beperkte zijde gesteund werd.

In een uitgegeven manifest komen ook politieke bedoelingen naar voren, welke aanleiding geven om ~~aan~~ deze nieuwe groepering in de aandacht te betrekken. Zo heet het o.m., dat de oprichters niet wensen te berusten in de Nederlandse besluiteloosheid de Republiek der Zuid-Molukken te erkennen. Hoewel in de aanvang sprake was van een oproep in de dagbladen tot deelname van een hulpexpeditie naar Ceram, is het tot dusverre in enkele bladen slechts tot een oproep voor een "Medische Hulp-Actie" gebleven.

VERDACHTE VREEMDELINGEN

In de afgelopen maanden vonden hier te lande een aantal internationale samenkomsten plaats, waaraan ook communisten hebben deelgenomen. Aan betrokkenen werd -waar nodig in samenwerking met buitenlandse zuster-diensten- de nodige aandacht besteed.

Verkregen informaties omtrent communistische penetratie van de Franse afdeling van de Poolse Boerenpartij hebben aanleiding gegeven om bedacht te zijn op de mogelijkheid van een soortgelijke ontwikkeling voor wat betreft de overeenkomstige groepering van (gewezen) Polen hier te lande.

Mogelijk ter voorkoming van desertie van schepelingen, welke de vorige jaren op betrekkelijk ruime schaal heeft plaats gevonden, zal het Poolse Staatsvisserijbedrijf -althans gedurende het huidige seizoen- geen gebruik maken van IJmuiden als aanloophaven.

Aan de eerder gemelde plannen tot gebruik van even-genoemde vissershaven door Tsjechische vissersschepen is tot dusverre geen uitvoering gegeven.

In verkregen berichten met betrekking tot contributie-inning onder leden van de communistische Griekse zee-lieden-organisatie (O.E.N.O.) hier te lande wordt een bevestiging gezien van het eveneens reeds eerder genoemde feit, dat een nieuwe (tijdelijke) vertegenwoordiger van evengemelde organisatie voor Nederland is aangewezen. Identificatie heeft nog niet kunnen plaats vinden.

Met aandacht wordt gevolgd de uitnodiging van de Russisch Orthodoxe Kerk aan een tweetal predikanten van de Nederlands Hervormde Kerk tot het samenstellen van een delegatie voor een bezoek aan de Sowjet-Unie, speciaal met het oog op een ontmoeting met een aantal kerkelijke hoogwaardigheidsbekleders aldaar.

De Tsjechische Legatie wil haar handelsafdeling overbrengen naar Amsterdam. Het is nog niet gelukt om voor genoemd doel beslag te leggen op een geschikt pand.

Indonesiërs en Chinezen

In de afgelopen maanden is wel duidelijk gebleken dat de door enige Indonesische communistische studenten ontketende actie om de in Nederland studerende Indonesiërs elders hun studie te doen voortzetten, onder hen praktisch geen weerklank heeft gevonden. De meesten -zij het alleen reeds met het oog op de taalmoeilijkheden- blijken voorlopig de voorkeur te geven aan voortzetting van hun studie hier te lande.

Geen bijzondere deden zich voor tijdens de deelneming van een veertiental Indonesische schepelingen onder leiding van twee Indonesische communistische studenten aan het Pinksterfestivalkamp van de A.N.J.V. en de O.F.S.J.

Uit de beschikbare gegevens is sterk de indruk bevestigd, dat het grootste deel van de hier te lande verblijfhoudende groep Ambonnezen nog steeds achter de -naar volledige onafhankelijkheid der Zuid-Molukken strevende- B.M.R.N.S.-leider Ir Manusama staat, die onlangs tijdens de Geneefse Conferentie veel moeite heeft gedaan voor zijn zaak internationale belangstelling te wekken.

Deze activiteit resulteerde o.a. in de oprichting van "the International Committee of Friends of the South Moluccan Republic". Het eerste nummer van het onder de naam "Fight for Freedom" door de commissie uitgegeven orgaan is verschenen met artikelen in de engelse en Franse taal, alsmede verlicht met veel spectaculaire foto's, merendeels ontleend aan het reeds eerder door de stichting "Door de Nieuwen Vrouw" uitgegeven internationale nummer van het orgaan van deze stichting.

en engelse journalist bezocht naar aanleiding van genoemde publicaties de Ambonneso kampen.

Gebleken is voorts, dat de door de leider van de C.R.A.N.S., , ondernomen actie voor de terugkeer van Ambonnezen naar Indonesië, waarvoor van de zijde van het Indonesische Hoge Commissariaat belangstelling bestaat, de eenheid in deze groepering heeft verstoord. Het aantal Ambonnezen dat naar Indonesië in A.I.-verband wil terugkeren is overigens tot dusverre zeer gering.

Opgevallen is, dat het orgaan van de Indo-Chinese studentenvereniging "Chung San Hui" te Amsterdam in toenemende mate bij zijn lezers belangstelling tracht te verwekken voor de Chinese Volksrepubliek middels artikelen ontleend aan propagandalectuur uit Peking.

VERDACHTE NEDERLANDERS

In de afgelopen maanden vond een ordening plaats van bij de Dienst beschikbare gegevens met betrekking tot door ingezetenen verricht inlichtingenwerk ten opzichte van de Nederlandse defensie en economie in een uiterlijk normaal kader, waarmee bewust of onbewust op zichzelf genomen niet geheim maar door zijn massaal en geordend karakter belangrijk materiaal de tegenstander in handen wordt gespeeld o.q. de mogelijkheid daartoe aanwezig kan worden geacht (z.g. open spionage).

Dit onderwerp van het achter het IJzeren Gordijn terecht komen van een grote hoeveelheid informatie ten voordele van de oorlogsvoorbereidingen, blijft in voortdurende behandeling. Onlangs werd bekend een questionnaire door een communistische Vakverenigingsinternationale aan een aangesloten vakvereniging in Nederland toegezonden, welke questionnaire o.m. gegevens verlangt omtrent de Nederlandse handelsvloot in het algemeen en van de voor de kustvaart gebezigde schepen in het bijzonder.

Het door vier samenwerkende verenigingen van Surinamers hier te lande bij de aanvang der R.T.C. met de Vest uitgegeven manifest waarin voor Suriname minstens de dominion-status werd geëist, heeft blijkens ontvangen inlichtingen veel beroering gewekt in de gelederen der verenigingen, waardoor een scheuring in de vereniging "Ons Suriname" tot de mogelijkheden is gaan behoren.

ECONOMIE EN FINANCIEN

Geconstateerd kon worden, dat in het eerste kwartaal van 1954 bijna 13.000 ton strategisch belangrijk materiaal via de haven van Rotterdam naar landen achter het IJzeren Gordijn werd verscheept waaronder 4.560 ton koper. Dit koper bereikte ons land via Zweden en werd grotendeels door een vijftal Engelse maatschappijen naar Oost-Europa doorgevoerd.

De aandacht welke op verzoek van Amerikaanse zijde is besteed aan mogelijke wapenzendingen naar Guatemala met Nederlandse of in Nederland ladende buitenlandse schepen heeft geen positieve resultaten opgeleverd.

Plannen om de handel met de Sowjet-Unie en China uit te breiden hebben de belangstelling van deze Dienst, o.m. met het oog op de hieraan inherente toeneming van de contacten met personen achter het IJzeren Gordijn.

Kennis werd in dit verband genomen van voornemens tot het zenden van Nederlandse handelsmissies naar Moskou en Peking. Russische landbouwspecialisten brengen thans een bezoek aan Nederland.

Bekend zijn ook geworden besprekingen van Prof. Dr. C. . de Vries met leden van de Chinese delegatie ter Geneefse conferentie. Prof. de Vries vervult nog een bestuursfunctie in het als gevolg van de Economische Conferentie te Moskou hier te lande in het leven geroepen "Comité tot bevordering van de Buitenlandse Handel", welk comité overigens tot dusverre nagenoeg geen activiteit heeft ontplooid.

Van de vestiging van een Oost-Duitse Kamer van Koophandel hier te lande is tot dusverre nog niets gekomen.

Gebleken is, dat de communistische boekhandel en uitgeverij "Republiek der Letteren" N.V. wegens voortdurende exploitatieverliezen geliquideerd is.

RADIO

Ook in de afgelopen periode werd regelmatig aandacht besteed aan in Nederland we kende clandestiene radiozenders.

Dertien van dergelijke, voor omroep- en reclamedoeleinden gebruikte, zenders konden door de Bijzondere Radiodienst der F.T.T. worden opgespoord en in beslag genomen. In geen van deze gevallen werd een politieke achtergrond geconstateerd.

PREVENTIEVE BEVEILIGING

Het vraagstuk van gedeeltelijke overdracht der verantwoordelijkheid voor de beveiliging van Nato- en Cosmic-materie aan militaire autoriteiten is nog nietader tot een oplossing gekomen. Van militaire zijde is gesuggereerd een beslissing hierover aan te houden om het resultaat van de aanhangige herziening van de beveiligingsbepalingen voor Nato en Cosmic af te wachten, waartegenover is gesteld, dat deze bepalingen, op welke wijze ook herzien, nimmer aanwijzing inhouden van de autoriteiten die nationaal met de uitvoering worden belast.

Met gebruikmaking van de huidige mogelijkheid werd voortgegaan het nodige te verrichten in het belang van de beveiliging der Nato- en Cosmic-materie, ook bij militaire instanties.

In verband met de aanwezigheid van gerubriceerde militaire gegevens (over nood-evacuatie) bij de griffies te Arnhem en Zwolle en voorts bij een reeks gemeenten langs de Gelderse IJssel werd -in afwachting van een regeling der beveiliging voor lagere publiekrechtelijke lichamen- op verzoek van militaire autoriteiten incidenteel contact opgenomen met de betrokken instanties. Geconstateerd kon worden dat de voorwaarde voor een bevredigende beveiliging der gegevens doorgaans aanwezig bleken te zijn.

Het aantal bedrijven, waarmede eerste besprekingen werden geopend over beveiliging tegen sabotage, werd wederom uitgebreid, vooral in de sector nutsbedrijven, met name in de provincie Zeeland, waarmede werkzaamheden thans zover zijn gevorderd, dat een afgerond beveiligingsplan, zowel gas-, licht- als watervoorziening omvattend, in bewerking kon worden genomen. Voorts werden, in samenwerking met Lectie 2 van de Generale Staf, maatregelen getroffen ter beveiliging van gedeelten van het in aanleg zijnde Nato-pijpleidingnet naar bepaalde vliegvelden. Ook werd medewerking verleend in verband met de inschakeling van Nederlandse bedrijven bij de uitvoering van Nato-projecten in het buitenland.

Steeds duidelijker bleek bij de contacten, vooral met nutsbedrijven, dat weerstanden tegen effectieve beveiliging zeker niet steeds moeten worden gezocht in de richting van onvoldoende medewerking van de kant der te beveiligen objecten. De moeilijkheden concentreren zich in hoge mate rond de problemen van bewaking, financiering en verwijdering van politiek onbetrouwbaren.

In vele gevallen moest worden geconstateerd, dat het bedrijf zelf geen redelijke bewaking kon leveren, terwijl de politie deze evenmin kon toezeggen. Voor de financiering der wenselijk geoordeelde materiële voorzieningen bleek, in verband met de bedrijfsvorm der meeste nutsbedrijven, doorgaans geen oplossing te vinden zolang hierover door de Centrale Overheid geen richtlijnen zijn gegeven. De verwijdering tenslotte van politiek onbetrouwbare werknemers werd, ook wanneer het om sleutelposities ging, vrijwel nergens in ernstige overweging genomen, waarbij steeds werd verwezen naar uitblijven van enige tenuitvoerlegging van de bepalingen van het ambtenarenverbod.

De voorbereidende werkzaamheden met het oog op de besluiten van het Werkcomité Inwendige Veiligheid blijven een merkbare belasting van het personeel van de afdeling meebrengen.

In de relatie met instellingen van natuurwetenschappelijk onderzoek kan geleidelijk aan de oriënterende fase worden afgesloten. Geconstateerd kan worden dat, met name bij de stichting F.O.W., bevredigende voorzieningen konden worden getroffen, hetgeen echter voor wat betreft de zo noodzakelijke regeling dezer materie niet anders dan als introductie daartoe kan worden aangemerkt.

In verslagperiode werd de te Utrecht gehouden lezingencyclus voor hoger personeel van beveiligde bedrijven afgesloten. Het succes hiervan bood mogelijkheid tot het organiseren van een aantal lezingen voor topfunctionarissen bij onderscheiden grotere bedrijven "thuis". Het begrip voor de achtergronden van het beveiligingswerk en daarmee ook de beveiliging zelf, werden hierdoor gunstig beïnvloed. In de komende maanden zal hiermee worden voortgegaan.

EXPLOITATIE BUITENLAND

De uitwisseling van gegevens omtrent de bewegingen van vooraanstaande buitenlandse communisten vond ook in deze verslagperiode onverminderd voortgang.

Nichtte de Amerikaanse belangstelling zich nog steeds voornamelijk op reizigers uit Zuid- en Midden-Amerika, die hetzij vermoedelijk voor het volgen van cursussen, hetzij voor het bijwonen van congressen van communistische of para-communistische organisaties, in nog steeds toenemende mate via Schiphol ons land passeren op weg naar of terugkerende van landen achter het IJzeren Gordijn, van Franse en Engelse zijde is grote belangstelling ontstaan voor reizigers uit de communistische landen, die hetzij voor handelsdoeleinden, hetzij om andere redenen een bezoek brengen aan landen gelegen in West-Europa.

Met de Franse en Engelse dienst, waarbij zich later ook de Belgische zusterdienst heeft gevoegd, worden thans, zodra een visumaanvraag van deze personen is ontvangen, over en weer alle beschikbare inlichtingen over de betrokkenen uitgewisseld, zodat veelal nog vóór hun aankomst hier te lande over hetgeen omtrent hen eventueel bekend is wordt beschikt.

Met de eerstgenoemde diensten worden verder de verplaatsingen van Russische en Satellietdiplomaten, die nog steeds in tamelijk grote getale via Schiphol ons land passeren naar en van de landen achter het IJzeren Gordijn, geobserveerd.

Over de activiteit van de Griekse (communistische) zeeliedenorganisatie O.N.O. werden voornamelijk met de Engelse en Belgische zusterdienst gegevens uitgewisseld; van Noorse en Engelse zijde werden verder uitvoerige rapporten ontvangen over in deze landen plaats gevonden hebbende spionagegevallen.

In April j.l. werd deelgenomen aan de halfjaarlijkse bijeenkomst van het "Special Committee" van de bij de N.A.V.O. aangesloten landen. Geconstateerd kon worden, dat dit Comité, ofschoon moeizaam op gang te brengen, toch vooruitgang boekt. Verschillende rapporten, behelzende gegevens omtrent de onderwerpen voorkomende op de Permanente Agenda van dit Comité, werden vóór de bijeenkomst ontvangen en op de bijeenkomst besproken, terwijl ook tot op heden nog steeds rapporten met nadere gegevens blijven binnenkomen.

In Mei j.l. werd deelgenomen aan de driemaandelijke bespreking van de vertegenwoordigers van de veiligheidsdiensten van de landen aangesloten bij het Brussels Pact. De financiering van de communistische partijen in deze landen vormt hier nog steeds de hoofdschotel; op de volgende vergadering, die in September a.s. zal plaats vinden, zal een inmiddels door de secretaris van het Comité samengestelde samenvatting van de binnengekomen gegevens worden besproken.

Tenslotte kan nog worden medegedeeld, dat een rechtstreekse verbinding is tot stand gebracht met de Canadese zusterdienst (Special Branch van de Royal Canadian Mounted Police).

EXPLOITATIE BINNENLAND

Het contact met de werknemers- en werkgeversorganisaties werd op de gebruikelijke wijze onderhouden.

De Uniebonden werden op de hoogte gebracht van pogingen van communistische zijde om in de bonafide vakbonden te infiltreren of om samenwerking te zoeken met de leden dier bonden, terwijl het C.S.W.V. gewaarschuwd werd voor plannen voor het ontketen van acties bij verschillende bedrijven.

Zo werden berichten over plannen voor acties bij de Nederlandse Spoorwegen, eveneens aan de Uniebonden en het C.S.W.V. doorgegeven.

In de rapporten aan de Commissarissen der Koningin in enkele provincies over de activiteiten der communisten in hun resport werd gewezen op de voor het gehele land geldende communistische tactiek t.a.v. samenwerking met niet-communistische arbeiders om hogere lonen te krijgen, inschakeling van vrouwen en van de jeugd in het propaganda-werk -waarbij men tracht ook niet-communisten aan te trekken (o.a. door de vorming van de nieuwe Vrouwenliga voor de Vrede en door het houden van algemene jeugd-tennen), campagnes om de achteruitgang op financieel gebied, in het aantal abonné's op "De Waarheid" en in het ledental van de C.F.N., de A.V.C. en andere organisaties op te vangen.

Met de Directeur van de R.V.D. werden geregeld besprekingen gehouden waarbij informatie werd verstrekt over diverse communistische activiteiten.

OPLEIDING

In de afgelopen maanden werden de gebruikelijke basis- en aanvullende cursussen gegeven ten behoeve van ambtenaren van de dienst, alsook voor leden van de Gemeenten en Rijkspolitie en van de Koninklijke Marschaussee, alsmede van het beveiligingspersoneel van de vitale bedrijven.

Veel zorg werd ook besteed aan een aantal speciale cursussen, met name aan een cursus over de beveiliging tegen sabotage gehouden voor een aantal bedrijfsfunctionarissen, een cursus op het gebied van het inlichtingenwerk en observatie voor personeel van de dienst, van Gemeente- en Rijkspolitie en van de Koninklijke Marschaussee, alsmede een cursus om medewerkers van deze dienst die zich bezig houden met het z.g. informantenwerk een extra-scholing te geven omtrent enkele bijzondere kenmerken van het communisme, waarvan de kennis voor hen onontbeerlijk moet worden geacht. Hierbij werd speciaal aandacht besteed aan het belang, dat degenen die met informanten moeten werken, bekend zijn met de gedachtenwereld en de "taal" van (gewezen) communisten.

Deze cursus heeft een half jaar geduurd en had het karakter van een wettelijke bespreking van 1 à 2 uur.

Vehalve op de typisch theoretische kenmerken van het communisme is in het bijzonder ook op de praktijk van deze leer ingegaan, n.l. zijn aantrekkingskracht, zijn propagandamethoden, zijn moraalopvattingen e.d. Betreft is daarbij een idee te geven van de motieven welke personen met een grote verscheidenheid van instelling en opvattingen tot het communisme kunnen krijgen. Gewezen werd op een bij velen bestaand misverstand, dat alleen de lagere volksklassen voor het communisme vatbaar zijn. Het misleidende karakter van de communistische propaganda kwam in bespreking, waarbij o.m. is gewezen op het feit, dat daarbij het revolutionaire karakter van het communisme ogenschijnlijk wordt verloochend (vredesbeweging e.d.), maar in werkelijkheid nog volledig aanwezig is.

Bij de behandeling van de communistische ethiek is erop gewezen, dat deze sinds de opkomst van het communisme niet wezenlijk veranderd is en dat nog steeds geldt: het doel heiligt de middelen.

Buiten de cursussen zijn in de afgelopen maanden ook een groot aantal voordrachten gehouden over diverse onderwerpen ten behoeve van de gemeentepolitie, alsmede Marinepersoneel, de Ned-Indische Spoorwegen, N.V. Philips en enkele andere bedrijven.

CENTRALE DOCUMENTATIE

Voor het eerst sedert geruime tijd kon worden gewerkt met een op volledige sterkte gebrachte personeelsformatie (114).

Het aantal geagendeerde stukken bedroeg gedurende het tweede kwartaal 11.330 tegen 9.603 in de overeenkomende periode van het vorige jaar.

Ook met de complete personeelsformatie blijft de vraag dus bestaan of op den duur de behoefte aan aanvulling zich niet opnieuw zal voordoen.

Voortgegaan werd met de doorvoering van een verbetering in de verschillende kaartsystemen, waardoor deze beter hanteerbaar worden en de naslag bespoedigd.

Het feit van overbelasting van de archiefruimte is door de Rijksgebouwendienst thans officieel vastgesteld en heeft reeds tot maatregelen ter ontlasting gevolg gegeven.

1. med: Een aanvang is gemaakt met de sortering van de van het voormalige Bureau Nationale Veiligheid verkregen archiefstukken. Het gedeelte daarvan dat wegens onvolledig niet meer voor raadpleging in aanmerking komt, zal in de toekomst worden vernietigd.

De samenstelling van een catalogus op de onderwerpssoorten vordert gestadig. Gehoopt wordt, dat deze zeer omvangrijke arbeid binnenkort gereed zal komen.

ALGEMENE ZAKEN

De personeelssterkte nam in de periode van 16 Maart 1954 tot 15 Juni 1954 toe van 566 tot 581 man, voornamelijk lager en middelbaar personeel.

Hoewel 33 nieuwe arbeidskrachten werden aan genomen, bedroeg de toename 15 man en wel tengevolge van 18 ontslagaanvragen.

De cijfers van het vrouwelijk personeel bedroegen:

nieuw aangestelden:	22
ontslagenen	: 13

Met het oog op de invoering van het nieuwe rangen- en salarisschema kan worden opgemerkt, dat een voorlopige inpassing van het personeel werd voltooid. Hierbij werd afdelingsgewijze te werk gegaan, telkens met de medewerking van het betrokken afdelingshoofd.

Met de bouw van het nieuwe kantoorgebouw is nog geen aanvang gemaakt, aangezien door onvoorziene omstandigheden de goedkeuring moet worden afgewacht van een door de Minister van wederopbouw ingestelde commissie.

20-8-54